

MYŠÁK, HVĚZDA A ZTRACENÁ VZDUCHOLOŤ

Markéta Chaloupková

Vydal: Josef Chaloupka – Do čtečky.cz

www.doctecky.cz

Ukázka – první tři kapitoly

Albert Myšák, o kterém je tento příběh, žije v úplně jiném světě než my. Ve skutečnosti žije na docela jiné planetě, kde nemají tablety a chytré telefony, ani letadla nebo rakety. Zato znají telefonní linku, která je jen na poště, horkovzdušné balony, vzducholodě a samozřejmě i páru. Tím nemyslím páru nad hrncem nebo napařovací žehličku, ale pořádný čmoudící parní vlak a parní stroje.

Jestli vám to připadá, že jsou sto let za opicemi, tak jste se skoro trefili. Jsou tak sto let za námi a vypadá to tam tak trochu jako v časech, kdy vaše praprababička byla úplně malá holka a možná ještě o něco dřív. Oproti opicím jsou ale hodně napřed. Nevím, kde se vzalo to rčení sto let za opicemi, ale jak je mi známo, tak opice používají sem tam nějaký ten klacek na to, aby někde něco vyšťourali nebo si rozbíjejí kamenem ořechy. Kam se tedy hrabou na obyvatele této planety, kteří klidně mohou podniknout vlakem cestu kolem svého malého světa za osmadvacet dní nebo se mohou vydat na výlet vzducholodí.

Asi si umíte představit planetu, kterou lze celou objet vlakem. Nemá kontinenty jako ta naše, ale jen dva tisíce kilometrů široký pruh země (to je asi jako z Polska do Itálie), nad kterým je Severní oceán a pod kterým je Jižní oceán.

Většina obyvatel téhle malé planety, která je oproti Zemi poloviční, žije na její jižní polokouli. Tam na severu jsou totiž vysoké hory, neproniknutelné pralesy, neprobádaná místa na mapě a prý tam žijí i draci. A také se tam stahují různí podivíni, jako třeba tajuplný kouzelník Kytíčka, o kterém se říká, že umí proměnit noc v bílý den a ovládat blesky na obloze.

Tenhle neprobádaný, tajemný sever bude místem, kam se za chvíli vydáme. Najděte si na mapě Dopské jezero a kus pod ním uvidíte nevýznamné městečko Myškostice. A v něm žije Albert Myšák.

1

Jak Albert Myšák propadl ve škole

„Kluci, černý kočár už je tady!“ ozvalo se z davu dětí před školou.

„Vidíte ty obrovské koně?“ vykřikl někdo další.

V tu chvíli si devátáci všimli vysokého světlavého chlapce, který se loudal směrem ke školní budově, doprovázený svým strýcem.

„Hele, Myšáku, slyšel jsem, že kouzelník Kytíčka má na svém hradě laboratoř a tam dělá pokusy na myších,“ zasmál se někdo z kluků.

„Vsadím se o pytlík bonbónů, že Myšák skončí jako pokusná krysa u kouzelníka,“ přidal se jiný kluk.

„Jenže my si to myslíme všichni, takže se nikdo sázet nebude,“ odpověděl mu první z posměváčků. Chlapcův strýc se zastavil a zaraženě se podíval na svého synovce: „Doufám, že je to jen nějaký hloupý vtip.“

Chlapec neodpověděl svému strýčkovi přímo, ale obrátil se na své spolužáky: „Nechte si ty fórky, kluci, jo? Každý snad ví, že dva největší hlupáci ve škole jsou Vlk s Beránkem.“

„Asi ti něco uniklo, Myšáku,“ odpověděl jeden z kluků. „Vítá Vlk dostal vysvědčení už předevečírem a odjel s rodiči někam z města a Béd'a Beránek běhal celý týden od jednoho učitele k druhému a snažil se vylepšit si na poslední chvíli známky.“

„A jeho táta pro jistotu obešel ještě všechny učitele s parádně vyuzenou šunkou,“ přisadil si další.

Kluk, kterému všichni říkali „Myšák“, zbledl, trochu šokovaně se podíval na černý kočár s obrovskými jako uhel černými hřebci, který stál před školou a žaludek se mu stáhl strachy.

„Ne, to nemůže být pravda,“ řekl si tiše pro sebe a trochu vyjeveně se podíval na svého strýčka.

„Vrabci na střeše si už od včerejška povídají, že dneska propadne Myšák Albert,“ dobírali si ho kluci, „jak je možné, že se to k tobě nedoneslo?“

„Buďme rádi,“ nadhodil další kluk, „jinak by vzal Albert roha a mohl by být na řadě někdo z nás.“

„Kluku nešťastná,“ povzdychl si jeho strýc. „Že já jsem tě víc neřezal. Ale mně tě bylo pořád líto, že jsi přišel o rodiče a navíc mě ani nenapadlo, že bys mohl takhle dopadnout. Vždyť jsi býval tak šikovný, dokud tu ještě byli vaši.“

Albert pokrčil rameny. „Je mi to líto, strýčku, je možné, že mají pravdu. Pokud si Vlk s Beránkem nějak zachránili vysvědčení, může se stát, že nejhorším studentem ze školy budu já.“

Albert i jeho strýc si povzdychli a téměř současně se znovu podívali na černý kočár. Dnes bude v Myškosticích vysvědčení, a to není jen takové obyčejné předání papíru jako třeba u nás. Je to slavnost, které se účastní celá škola najednou. Děti na ni doprovázejí jejich rodiče nebo jiní příbuzní a samozřejmě, že zlatým hřebem slavnosti je vyhlášení nejlepších studentů. Ti dostanou různé dárky a ceny a zejména o devátácích, kteří letos končí, ředitel utrousí pár slov – co zajímavého budou dál dělat, kdo půjde na studia, kdo do učení k pekaři nebo k truhláři, ale popravdě řečeno, ve skutečnosti všechny zajímá něco docela jiného – kdo byl asi letos ve škole nejhorší? Kdo propadne? Koho si odveze černý kočár tažený dvěma velkými hřebci, který stojí před školou?

Propadnout, to totiž neznamená opakovat třídu. Toho, kdo propadne, odveze černý kočár daleko do hor k děsivému čaroději, který se jmenuje Krasomil Kytička. To jméno zní sice spíše úsměvně než strašlivě, ale to nic nemění na tom, že se odtamtud ještě nikdo nevrátil.

Jak tak postávali zamyšleně u těch černých koní, jeden z nich si mlsně ukousl pampelišku a Albert měl za to, že se na něj podíval skoro dobromyslně. Ve skutečnosti to byla krásná zvířata a strach nahánělo jen to, že byli tak obrovští.

„No, víš, chlapče,“ ozval se jeho strýček, „jestli to tak bude, tak nevím, co tě čeká, ale neboj se, nejdeš přece na smrt. Kdysi jsem zahlédl jednoho z bývalých propadlíků v Doprčicích. Aspoň si myslím, že to byl on. A rozhodně byl živý, zdravý a vypadal celkem vesele. Tak pojď, půjdeme dál.“

Albert se neochotně loudal za strýcem, který šel před ním do školní zahrady, kde už byla rozestavěná spousta židlí pro děti i jejich doprovod. Děti seděly vepředu před pódiem seřazeni podle tříd a rodiče kdesi za nimi, tak jak na ně zbylo místo.

Při slavnosti dával Albert pozor jen napůl a po očku koukal po třech mužích v černém, kteří přijeli černým kočárem. Dlouhé vlasy měli sepnuté do culíku, na hlavě černé čepice, černé haleny, dlouhé kalhoty, vysoké boty a lehké pláště, to vše v uhlově černé. Když je ale Albert chvíli pozoroval, postřehl, jak jednomu z nich zakručelo v břiše, jak nenápadně vytáhl z papírového sáčku koláč a pokradmu z něj začal ukusovat. Další z nich zívl, když ředitel začal vychvalovat nejlepší studenty a básnit o skvělé budoucnosti, která je čeká a Albert měl dojem, že to bylo nudou. Třetí muž se zase začal nervózně ohánět po vose, kterou zřejmě přilákal koláč jeho kolegy. Albertovi ty obávané postavy najednou připadaly docela lidské. Když ředitel předal vysvědčení Béd'ovi Beránkovi a

popřál mu, aby se z něj stal stejně dobrý řezník jako z jeho otce, měl už Albert stoprocentní jistotu, co bude následovat. Ale byl na to už trochu připravený a jeho strach byl přece jen o něco menší, než před hodinou.

Albert jako jediný žádné vysvědčení nedostal. Místo toho ředitel mluvil o tom, jak z něj nikdy nic nebude a jak je pro něho škoda i toho vzduchu, který dýchá, ale Albert to vše poslouchal s nepřítomným výrazem. Prostě jen tak koukal do blba, což nebylo na pana ředitele, ale na nějaké vzdálené místo za jeho pravým ramenem a jeho slova pouštěl jedním uchem dovnitř a druhým ven. Dva muži v černém poté vystoupili na pódium a mlčky na něj kývli. Albert si byl jistý, že ten jeden měl ještě plnou pusou tvarohového koláče.

Albert je následoval uličkou, která vedla mezi lidmi, sedícími pod pódium a snažil se mít kamenný výraz, jak tak šel mezi davem, který trusil uštěpačné poznámky na jeho adresu. Někteří se smáli, jiní mu zlomyslně přáli, ať si to užije a samozřejmě nechyběly různé narážky na jeho jméno a na to, v co asi kouzelník promění takovou myš. Albert cítil, jak rudne v obličej, ale trvalo jen chvíli, než prošel se sklopenou hlavou davem ke kočáru.

Jeho strýček, pro kterého to byla také pořádná ostuda, postával kousek od kočáru a když k němu Albert došel, strčil mu do ruky nějaký předmět, zabalený v kapesníku. Albert strčil kapesník rychle do kapsy a doufal, že se muži v černém nebudou zajímat o to, co má.

„Sbohem, Alberte,“ řekl strýček s povzdechem.

„Je mi to moc líto,“ odpověděl Albert tiše.

Strýček přikývl, a pak se otočil a rychlým krokem přešel ulici.

Muži Albertovi pokynuli, aby si vlezl dovnitř a kočár se rozjel. Albert přes černé záclonky zahlédl ještě svého strýce, který zůstal stát kus od školy na druhé straně ulice, ale ten už ho neviděl. Albert byl hanbou rudý až za ušima a dvojnásobně ho bolelo, když viděl, jak se za něho stydí jeho strýček. Kočár za chvíli vyjel z Myškostic a zamířil po prašné cestě na sever. Albert cítil kupodivu tak trochu úlevu, že už je ze školy pryč, ať už ho čekalo cokoli.

Muži byli zticha, nevypadalo to, že by se s ním chtěli nějak vybavovat. Albert opatrně strčil ruku do kapsy a pohmatem se ujistil o tom, co dostal. Už když si předmět bral, byl si téměř jistý, že mu strýček věnoval na rozloučenou svůj kapesní nůž. Takový ten velký zavírací, ve kterém jsou i kleště, šroubovák, nůžky, pilník a další nástroje. To byla poměrně vzácnost a Albertovi vhrkly slzy do očí, když si vzpomněl, že přesně takový nůž si před dvěma roky přál dostat za dobré vysvědčení od svého táty. Ale namísto toho přišel jak o rodiče, tak o veškerou chuť se cokoli učit. A teď dostal vysněný dárek ve chvíli, kdy propadl ve škole. Jen proto, že by ho mohl někdy potřebovat. Nezasloužil si ho ani náhodou. V kapesníku byla ještě nějaká mince, nejspíše pětadvacetikoruna, takové hezké týdenní kapesné. Ale v tuhle chvíli mu přišel nejvíc vhod právě onen velký kapesník. Opatrně ho vytáhl z kapsy, utřel si do něj oči a pořádně se vysmrkal.

Bylo to tak divné. Albert neměl u sebe žádné osobní věci a vůbec nevěděl, co ho v nejbližší době čeká. Bylo mu jasné, že jedou kamsi na sever, někam do neprobádaných hor, kde žil tajemný kouzelník Kytíčka.

Cestovní rychlost kočáru byla asi deset kilometrů za hodinu a i když Albert nevěděl, kam přesně jedou, odhadoval, že potrvá dobré tři nebo čtyři dny cesty, než se z civilizovaného kraje přesunou tam nahoru, do těch neznámých tajuplných končin. Vlakem si cestu rozhodně nezkrátí, protože Myškovice leží asi padesát kilometrů nad rovníkem, tedy i nad místem, kterým vede centrální železniční trať.

Ještě asi tak dva dny pojedou roztroušenými městy a vesničkami, které leží na severní polokouli jejich planety. Bude jich stále méně a méně a zhruba dvě stě kilometrů nad rovníkem se začnou stopy po civilizaci vytrácet. Alberta vždycky zajímal zeměpis, a teď se snažil vybavit, kudy by tak

mohli jet. Jediné větší město na sever od nich se jmenuje Doprčice a leží na kraji Dopského jezera. Tohle jezero je dlouhé padesát kilometrů, ale je poměrně úzké a vypadá jako taková dlouhá otočená kapka vody. Podél něj se nachází různé rybářské osady a tam, kde jezero končí, začínají hory. V zeměpisném atlase jsou zakreslené jako spousty malých kopečků, ale Albert moc dobře ví, že většina z nich nebyla nikdy prozkoumána. Tedy lidmi. Horské kozy, které v nich žijí, je znají dokonale a kdyby kozy mohly dělat atlasy, určitě by se Albert dozvěděl ledacos zajímavého. Až na to, že by se asi každé druhé údolí jmenovalo Méeé.

Pro Alberta jsou hory velkou neznámou i nepřítelem, který mu vzal rodiče. Možná to vypadá, že je Albert nějaký hlupák, ale ve skutečnosti to býval veselý a chytrý kluk, jehož otec byl velice známý vědec. Před dvěma lety dostal ovšem ten skvělý nápad, že by bylo hezké prozkoumat všechna bílá místa na mapě ze vzduchu, a tak si najal vzducholod' a vydal se na velkou výzkumnou výpravu. Bohužel i s Albertovou maminkou, kterou podobné věci také moc zajímaly. Chvíli se jim docela dařilo a první dva měsíce stihli poslat svému nejlepšímu příteli celou řadu fotografií. A pak se po nich slehla země. Co se s nimi stalo, nikdo neví a Albertovi po nich zůstala jen malá knížečka fotek z této průzkumné výpravy, kterou jejich přítel vydal.

Albert byl zcela zabraný do svých myšlenek, a proto mu znělo jako prásknutí bičem, když se asi po hodině jízdy ten baculatější z obou mužů obrátil na svého kolegu a zeptal se ho: „Nemyslíš, že je už konečně na čase dát si něco k jídlu?“

Muž vypadal spokojeně, když kočár konečně zastavil u hostince u cesty, kde si dali výborné nadívané kuře s novými bramborami, polítkami a máslem.

Jejich cesta vedla ještě do další školy v Kočkově, kde během slavnostního obřadu vyzvedli druhého ustrašeného propadlíka. Muži si Alberta během této doby moc nevšíмали a on si uvědomil, že kdyby chtěl, naskytlo by se mu asi cestou docela dost příležitostí k útěku. Vzpomněl si na rčení, že člověk musí být buď mimořádně statečný nebo mimořádně hloupý, aby se do některých věcí pustil nebo podstoupil různá nebezpečí. Jenomže on neměl vůbec tušení, co ho čeká, a tak se neměl jak rozhodnout, zda by nebylo přece jen lepší o toto dobrodružství raději přijít. A tak ho v tom černém kočáře prozatím držela spíše zvědavost než hloupost nebo odvaha.

2

Další propadlíci

„Kilián Kbelík,“ představil se mu ten druhý kluk, když se kočár opět vydal na cestu.

Kilián se na Alberta zkoumavě podíval. Asi očekával, že se Albert pousměje nad tím jménem, ale ten se na místo toho také představil a Kilián na to řekl jen: „Chápu.“

Byli na stejné lodi, co se týče kombinace trochu neobvyklého jména a úsměvného příjmení.

Nedá se říct, že by byl Albert Myšák nějak nesmělý, ale na Kiliánovu vyřídilku neměl. Byla to jen Albertova domněnka, že se s ním ti dva muži odmítají bavit.

Kilián nijak neváhal a vysypal ze sebe najednou všechny tři otázky, které Alberta celou tu dobu zaměstnávaly: „Můžete mi, prosím vás, říct, kam jedeme, jak tam pojedeme dlouho a co tam budeme dělat?“ nerozpakoval se zeptat.

Buclatější z obou mužů se podrbl zamyšleně ve vousech, a pak pomalu odpověděl: „Zítra bychom se měli nalodit na loď v přístavu v Doprčicích. Jezero přeplujeme na lodi, a pak musíme přes hory skoro až k Severnímu moři. Normálně taková cesta trvá týden, ale možná to půjde rychleji.“

„A jak to tam, kam jedeme, vypadá a co tam budeme dělat?“ připomenul Kilián nezodpovězenou otázku a rovnou k ní přidal další.

„Tak co tam budete dělat vy, to my nikdy nevíme,“ odpověděl jejich průvodce vyhýbavě. „A jak to vypadá, to uvidíte. Je to takové pěkné malé městečko, jaké jste ještě asi nikdy neviděli. Říkáme mu Kvítkov. Je to trochu vtip, jestli to chápete. Leží v širokém údolí podél Vlnkavy a na skále nad ním je hrad, ve kterém dřív žil náš pan Kytíčka. Ale abych pravdu řekl, i on už se raději zdržuje ve svém novém domě v údolí.“

Kilián spokojeně přikývl, odpovědi mu připadaly tentokrát dostatečné, ale otázek měl ještě celou řadu: „A jak se vlastně vy dva jmenujete? Jak vám máme říkat?“

„Já se jmenuji Jošt,“ odpověděl onen sdílný chlapík, ale vzápětí se ozval druhý z jejich doprovodu.

„Můžete mu říkat *pane Jošte*,“ řekl chladně, „a mně můžete říkat *pane Smile*. Kočímu můžete říkat *pane kočí*.“

„A co ta kouzla?“ pokračoval Kilián. „Jaký je ten kouzelník Kytíčka?“

„To je moc fajnovej chlap,“ odpověděl Jošt, ale první část otázky nechal bez povšimnutí.

„A co ta kouzla a divy toho pana kouzelníka Kytíčky?“ zkusil to tentokrát Albert.

„Pan Kytíčka je opravdu veliký kouzelník a my si ho moc vážíme,“ pokýval Jošt uznale hlavou. „Je to divotvůrce a rádím vám, abyste se k němu od začátku chovali s patřičnou úctou. Ale o těchto věcech s vámi mluvit nebudeme. K životu patří také nějaké to překvapení. Ale všechno to bude asi trochu jiné, než jak si to představujete.“

Pak Joštovi zakručelo v břiše a on se začal se Smilem dohadovat o tom, jestli povečeří a přenocují raději v Nemanicích v hostinci „U jehňátka na sto způsobů“ nebo v Zapadákově v hostinci „U tlusté Anči.“ Vyhrálo to pečené jehněčí s česnekem a rozmarýnem, na které měl Jošt chuť a i Smilovo jehněčí s brusinkovou omáčkou vypadlo stejně lákavě. Nicméně Jošt byl přesvědčen, že ví, co je nejlepší, a oba kluci proto dostali to samé, co on.

Albert s Kiliánem si ještě chvíli povídali a Albert se o svém novém kamarádovi dozvěděl, že ani on nežil u svých rodičů. Jeho otec býval námořník a před několika lety se ztratil někde v Jižním moři a maminka musela pracovat, aby uživila své čtyři děti, a tak dala Kiliána bydlet k pošťákovi, který byl její vzdálený příbuzný. Ten ho honil tak, že na nějaké učení už Kiliánovi nezbývalo ani pomyslení. Budoucnosti se Kilián zvlášť neobával, protože se zatím nijak zvlášť dobře neměl, a tak nečekal, že by to mohlo být výrazně horší. Konec konců zatím dostali alespoň pořádně najíst, a to pro Kiliána nebyla až taková samozřejmost.

Druhý den dopoledne se vydali znovu na cestu. Nemanice byly od Doprčic coby kamenem dohodil. Dělal je od nich jeden les, jeden potok, jeden kopec a jedna zastávka na oběd, který si dali na velkém statku před městem. Jošt samozřejmě nezklamal ani tentokrát. Zdálo se, že cestuje neomylně od jednoho nejvyhlášenějšího hostince ke druhému. Pikantní ryba na česneku byla předzvěstí toho, že se už blíží k Dopskému jezeru.

Doprčice byly podstatně větší než všechna města, kterými doposud projížděli a Albert si se zájmem prohlížel především místní důmyslnou dopravu. Koně tu táhli po kolejích veliké dřevěné vozy, mnohem větší než kočáry, které by utáhli nebýt kolejí. (My bychom tomu říkali „koňka“, která byla předchůdce dnešních tramvají. Ale Albert nic takového doposud neviděl.) A pak tu byl místo hlavní ulice také několik metrů široký umělý kanál. Jošt jim vysvětlil, že tento kanál měl tvar písmene U a lidé tak mohli pohodlně zaplout s menšími čluny až do centra města, odkud se tahle hlavní vodní ulice zase vracela do jezera. Smil k téhle informaci přidal to, že kanál vznikl namísto původních mokřadů a tímhle řešením zdejší obyvatelé zabili dvě mouchy jednou ranou. Respektive celou řadu much, protože si dovedete představit, kolik hmyzu se nachází v takové bažině.

A pak se už dostali k přístavu a konečně spatřili na vlastní oči úzké jezero, které se táhlo až někam za obzor. Černý kočár zastavil u nevelké plachetnice, která se houpala u mola.

Plachetnice byl takový větší otevřený člun s plátěnou stříškou nad řadami sedadel. Měla dva stěžně, jeden malý na přídi a další vysoký uprostřed. Na přídi byly dvě lavice, které ovšem nebyly nijak kryté a vzadu bylo ještě větší místo k sezení v těsné blízkosti kormidla.

Jošt se Smilem uctivě pozdravili kormidelníka, což byl světlolasý muž středního věku, vysoký a svalnatý. Jelikož měl ale na sobě košili s palmami a široké barevné kalhoty, vypadal spíše jako někdo, kdo utekl od cirkusu, než jako ostřílený kapitán. Smil se s ním každopádně dal přátelsky do řeči a Jošt mezitím usadil na zádi Kiliána s Albertem.

Na zádi bylo ale ještě dost místa a z pohledů mužů, kteří se motali na lodi a okolo ní, bylo zřejmé, že ještě na někoho čekají. Po chvíli zastavil u mola další černý kočár a z něj vylezli tři chlapci. Teď už byla jejich výprava zřejmě kompletní, jelikož se dospělí vrhli k plachtám. Přestože plachetnice vypadala jako rychlá loď, Smil jim vysvětlil, že mají tak akorát co dělat, aby jezero do večera přepluli. Vypluli jen krátce poté, co radniční hodiny odbily jednu hodinu.

Zatím se nikdo s nikým nebavil, kluci se jen pokradmu okukovali. Také jindy upovídaný Kilián si prohlížel přístav, ale jakmile loď úspěšně vyplula, nabrala rychlost a z výhledu jim zmizely všechny ostatní zajímavosti, rozhlédl se po ostatních a navrhl jim: „Tak co kdybychom se nějak představili a seznámili, pánové?“

Albert si všiml, jak se kormidelník pousmál, asi nad tím oslovením, ale v tu chvíli přišel na zád' Jošt a představování muselo ještě na chvíli počkat.

„Tak kluci,“ začal Jošt a Albertovi připadalo, že se tváří trochu rozpačitě. „Víte, co je návětrná a závětrná strana lodi? No, nebudeme si tu říkat nějaké námořnické termíny. Vidíte, podle toho, jak si loď lehla a podle plachet, odkud kam fouká vítr, že jo? A jsme tu samý chlapi, že jo? Takže mezi chlapama se to řeší tak, že se jde na zád', když je potřeba. A tam se hlavně musíte ubezpečit, že jste na té straně, odkud vítr všechno odnese na moře, tedy na jezero a nevrátí se vám nic zpátky. Nebo na někoho dalšího nebo dokonce tady na pana, ehm, kormidelníka. To by vás pak taky mohl přivázat na provaz a nechat vykoupat v jezeře. A kdyby bylo ještě hůř, na přídi je trocha soukromí a kýbl.“

S tím je Jošt nechal být a vrátil se na své místo u plachet. Jeden kluk se trochu nesměle podíval po ostatních a tiše řekl: „Asi jsem nějak nepochopil, co nám chtěl říct.“

Kormidelník se trochu uculoval, ale jeden z přítomných kluků se rozchechtal na celé kolo. Kluk, který Joštovo sdělení nepochopil, se trochu zmateně rozhlížel.

Konečně se onen veselý mládenec uklidnil a vysoukal ze sebe: „Ten pán se nám snažil vysvětlit, jak si máme tady na lodi dojet na malou a jak na velkou, když budeme potřebovat.“

Následovala ještě chvilka smíchu a rozpaků, ale pak jim Kilián připomněl ono představování tím, že sám začal: „Tak já jsem Kilián Kbelík.“ Jelikož byla předtím řeč o kýblu na přídi, onen rozesmátý kluk se neovládl a začal se opět smát.

„Já se nesměju tvému jménu, to jenom, no však víš, promiň. Já jsem Eliáš Pláštěnka, takže víš, jménům já se normálně nesměju.“

„V pohodě, Pláštěnko,“ odpověděl Kilián s vážnou tváří. „Máš to dobrý, že budeš na zádi v bezpečí, i kdyby si někdo spletl strany.“

Následoval další smích, ale pak se Eliáš uklidnil, šťouchl do svého suseda, toho, který předtím nepochopil Jošta a řekl mu: „Tak se taky představ, ne?“

„Já jsem Prokop Jablko,“ řekl Eliášův sused a Eliáš se zatvářil na oko vážně a řekl mu: „A co má jako být? Já už jsem v životě prokopl jablek, hlavně když byly hodně shnilý. To přece není žádné umění.“

Někdy to tak bývá, že se lidé začnou něčemu smát a pak už se smějí každé hlouposti a cokoliv trochu veselého někdo řekne, je to jako by přilil olej do ohně. Kluci se smáli, až se za břicho popadali.

Albert se rozhodl představit jako „Myšák Albert“, aby přidal k všeobecnému veselí. To už se smál i kormidelník.

„Ty jsi Myšák?“ podíval se na něho jiný z chlapců udiveně, ale zatímco se ostatní uculovali, zavrtěl hlavou a dodal. „To nemělo být legrační, já jsem totiž myslel, jestli nemáš něco společného s tím slavným vědcem Adalbertem Myšákem. I když to je asi hloupost,“ dodal vzápětí, „to bys tu asi nebyl.“

Ale Albert k jeho překvapení odpověděl: „Adalbert Myšák byl můj táta a jo, jsem tady. Můj táta byl slavný vědec a já ten nejhorší flákač ve škole, jestli jsi to myslel takhle.“

„Promiň,“ podíval se na něho ten kluk, popošel k němu a podal mu ruku. „Já jsem Marek Hvězda. Nemyslel jsem to špatně, konec konců, můj táta byl ředitel školy a já... no však vidíš. Nevím, jestli si to jméno pamatuješ, ale můj otec Jan Hvězda se vzdal svého místa, aby mohl doprovázet tvého otce na té výpravě a ztratil se spolu s ním. Moc si ho vážil.“

Někdo se ještě pokusil zažertovat, že Marek Hvězda byl opravdu největší hvězda ve škole, ale atmosféra se už uklidnila a kluci při tomto rozhovoru zvažněli.

Eliáš, který se doposud tvářil jako velký bavič, se osmělil a podíval se po ostatních: „Heleďte, můžu se vás zeptat, jestli jste vážně čekali, že budete nejhorší? Jestli vám to připadalo spravedlivé? Já jsem z toho totiž do teď v šoku. Jsem si jistý, že tam byli i horší kluci než já, ale ti měli za tatínky známé hospodské, řezníky nebo tak něco, zatímco mě připadá, že mě obětovali, protože jsem ze sirotčince.“

„No, já jsem to sice úplně nečekal,“ doznal Albert, „ale ani nemůžu říct, že by to bylo nespravedlivé.“

Prokop se ušklíbl. „Já to klidně řeknu na rovinu, že jo. Já nemám rád, když si lidi neumějí přiznat, co jsou zač a dělaj ze sebe lepší, než jsou. Táta říkal, že vždycky, když byl v base, tak se každý druhý tvářil jako nevinná oběť, zatímco on vždycky moc dobře věděl, za co sedí. A říkal mi, ať jsem vždycky to, co jsem. No, tak jsem blbej, no. Tak mám tu hlavu prázdnou, no. Ale přiveďte mi zlého psa a za týden vám ho vrátím a bude jako beránek. Já to s nima totiž vážně umím. To bude i celej slavněj pan Kytíčka koukat, když mu to předvedu.“

„A co vy, kluci?“ obrátil se Eliáš na Marka a Kiliána, „komu z vás připadalo spravedlivé, že je označený za nejhoršího lempla ve škole? Kdo jste to čekali?“

„Já jednoznačně ano,“ přiznal Marek Hvězda a sklopil oči. Neměl totiž vůbec chuť tuhle otázku rozebírat.

„Já jsem si sice myslel, že nejhorší bude někdo jiný, ale prostě to padlo na mě,“ odpověděl Kilián, „ale ten druhý kluk měl prima rodinu, tak to chápu. Když se zamyslíte, že byste byli v situaci ředitele, který má poslat někam, neznámo kam, nějakého špatného studenta, tak co uděláte? Vyberete pět nejhorších, a když jeden z nich bude sirotek, tak ho pošlete spíš, než ty horší čtyři, z nichž jeden má tatínka pekaře a další ševce, ne? Takže možná jsme nebyli ti úplně nejhorší, ale špatní studenti jsme byli všichni. To snad uznáte, ne?“

Všichni mlčky přitakali a Kilián pokračoval: „Má pro tebe, Eliáši, takový význam vědět, jestli tam byli ještě dva nebo i sedm horších?“

Eliáš se na Kiliána zamyšleně podíval: „Když to takhle říkáš, tak asi ne. To jenom že to bylo tak nepříjemné a trapné. Člověk musí projít tím davem a všichni se mu smějí. Nějak tu ostudu nedokážu překonat. Setřást ze sebe ten hrozný pocit. Kdybych se vyučil kominíkem, jak jsem měl v

plánu, za pár let by si nikdo ani nevzpomněl na to, jak hrozné jsem měl vysvědčení, ale zajímalo by je, jak mají čistý komín. Takhle všichni napořád ví, že to byl Pláštěnka, koho odvezl černý kočár.“

„A jen tak mezi námi,“ rozhlédl se Kilián po vodní ploše, „myslíš, že bys s tou kominickou štetkou někdy došel až takhle daleko? Přepnul bys Dopské jezero v lodi? Viděl bys neprobádané hory a Severní moře?“

„Ale co když se i tam nahoře na nás budou všichni pořád koukat skrz prsty, jako že jsme ti blbí?“ namítl Eliáš.

Tentokrát se už muž u kormidla slyšitelně zasmál.

3

Co říkal kormidelník

„Když dovolíte, řeknu vám pár slov, kluci,“ obrátil se na ně kormidelník a všechny si je postupně změřil zkoumavým pohledem. „Ale ještě před tím bych vám chtěl říct, že až doplujeme do malého severního přístavu Brčálkov, tak se tahle loď zase nazítří vrátí zpátky a kdo tady opravdu hodně nechce být, může se vrátit s ní.“

„Už když jsem byl malý kluk, probíhaly tyhle slavnosti, při kterých se předávalo vysvědčení dost podobně jako v dnešní době,“ pokračoval kormidelník, „ale jedna věc byla přece jenom jinak. Tehdy ještě nebyl žádný kouzelník Kytíčka a žádné kočáry, které by k němu odvážely ty nejhorší studenty z jezerního kraje. A tak se většinou vyhlásilo pár nejhorších studentů a ředitel jim řekl něco v tom smyslu, že z nich nikdy nic pořádného nebude. Tahle ta ostuda měla především ten cíl, aby motivovali ty mladší, aby se učili a báli se podobného zážitku. Takže tehdy se nevybíral jeden nejhorší student, to přišlo až později. A když ti nejhorší scházeli z pódia, ti ostatní na ně mohli beztrestně plivnout nebo po nich třeba hodit i něco zkaženého.“

Kormidelník se při té vzpomínce trochu zamračil a pak dodal: „Možná vás to, kluci, překvapí, ale při jedné takové slavnosti stál mezi nejhoršími studenty na pódiu kluk, který se jmenoval Krasomil Kytíčka. A nebylo to proto, že by byl tak hloupý. Četl spoustu knížek, věčně si něco kreslil a ve škole se k smrti nudil. Když jim tehdy ředitel řekl, že z nich nikdy nic nebude, odpověděl na to: *Tak to se ještě uvidí.* A to je dodneška jeho oblíbená odpověď, když mu někdo řekne, že něco nepůjde. Kytíčka také rád vypráví, jak šel pak po mnoha letech za oním ředitelem, když už z něj byl docela známý muž, jak ho pozval na oběd a společně se tomu všemu zasmáli.“

Kormidelník mrkl na Eliáše a povzbudil ho: „Víš, Eliáši, tam na severu je město, do kterého už více než deset let putují pasažéři černých kočárů. Spousta lidí tam samozřejmě žije i z jiných důvodů, ale tak jeden z deseti se tam dostal tak, že byl vybraný za nejhoršího studenta roku. A u některých bych řekl, že vcelku nespravedlivě. Byli mezi nimi třeba tací, kteří zrovna přišli o rodiče, a tak to poslední, co by je v tu chvíli zajímalo, byla škola.“

Albert s Markem se na sebe mimoděk podívali, ale kormidelník už pokračoval dál: „Jeden z nejchytřejších mužů, které jsem v Kvítkově poznal, propadl proto, že tak špatně viděl, že mu nepomohly ani ty nejsilnější brýle. Od té chvíle, co mu někdo začal předcítat, nedělá nic raději, než že studuje. Ale samozřejmě jsou tam i tací, kteří si to propadnutí zcela zasloužili. To, že ale není někdo zrovna chytrý, neznamená, že nemá jiné schopnosti, jak řekl tady Prokop. Jeden z mužů, který opravdu nikdy neměl hlavu na učení, začal v Kvítkově dělat tak skvělé zmrzliny, že jakmile nastane teplé počasí, bývá u jeho cukrárny mnohametrová fronta. Tak výbornou zmrzlinu jste ještě asi nikdy nejedli,“ pokýval kormidelník hlavou. „Ani nevíte, jak jsme rádi, že ho tam máme.“

„Hlavně já,“ ozval se zvesela Jošt, který jídlo opravdu miloval a hned dodal, „což mi připomíná, že je tak akorát čas na odpolední svačinu.“

Během jejich hovoru urazila plachetnice už notný kus cesty a Doprčice se rýsovaly v dáli už jako docela malý bod. Tentokrát je Jošt pohostil ovčím sýrem, čerstvým chlebem a ovocem, které někteří ani neznali, takže je nezklamal ani zde. Prokop se ale na vodě necítil úplně ve své kůži, i když jezero bylo alespoň natolik klidné, že nemusel jít „krmit rybičky“. Přesto však svačinu raději odmítl. Jošt si s chutí přidal a prohlásil, že by byla škoda něco schovávat na později, aby se to v tom teple nezkazilo. Na lodi sice bylo chvílemi kvůli větru spíše chladno, ale nikdo mu neodporoval.

Při jídle konverzace na chvíli utichla a kormidelník chlapce s úsměvem pozoroval. Zdálo se, že se při jeho slovech trochu napřímili a v očích teď měli novou jiskru. I Eliáš začal pociťovat místo ublíženosti spíše zvědavost, očekávání a naději. Od té doby o nespravedlnosti toho, že jsou zde, nepadla už ani zmínka.

Albert dojedl svou porci a odvážil se kormidelníka zeptat: „Můžete nám, prosím, říct, co nás asi tak čeká? To se tam v tom Kvítkově budeme něco učit? Opakovat devátou třídu? Nebo jak to tam chodí?“

Kormidelník se pousmál. „Učit se určitě budete, ale myslím, že si toho ani nevšimnete. Na jeden rok vás čeká nabitý program. Celá řada úkolů, které budete plnit i věcí, které budete zjišťovat. Všimněte si, že neříkám budete MUSET plnit nebo zjistit. Spíš potřebovat nebo smět. Naši muži podnikají celou řadu výprav a vy se jich budete moci také zúčastnit. Po roce pak budete dost světa znát na to, abyste se mohli rozhodnout, co budete dělat dál a na vaše místo zase nastoupí další.“

„A co ta Kytíčková kouzla?“ zeptal se Kilián trochu zoufale, protože se obával, že na tuhle otázku zase nedostane odpověď.

Ale kormidelník odpověděl otázkou: „Jak si takového kouzelníka vlastně představujete, kluci? Schválně, řekněte mi k tomu každý něco.“

Eliáš se ozval jako první: „Dlouhé černé vlasy, orlí nos, vysoká čepice, plášť posetý hvězdami a černá kočka na rameni, ta by neměla chybět.“

„Měl by přiletět na koštěti nebo alespoň vystoupit z mlhy, ze které budou šlehat blesky,“ dodal Prokop.

Kilián se připojil: „Mně by spíš zajímaly spíš ty jeho schopnosti, než jak vypadá nebo jestli na něčem létá. Neumím si představit, že by proměnil třeba člověka v žábu, takže spíš bude mít nějaké kouzelné věci, které mu propůjčí neobvyklé schopnosti.“

„Myslíš něco jako sedmimílové boty, kouzelný ubrousek, na kterém se objevuje jídlo nebo něco takového?“ zeptal se Albert Kiliána a vyjmenoval pár věcí, které znal z pohádek. „Jenže to by ty věci musel nějak vytvořit. Pokud by je jen někde získal, byly by to takové propůjčené divy a on by vlastně žádný kouzelník nebyl. Podle mně by měl zkrátka umět něco zvláštního.“

Kormidelník si všiml, že se Marek Hvězda jako jediný nevyjádřil.

„A co ty, Marku? Jak ty si představuješ kouzelníka?“ zeptal se ho.

„Víte, já už jsem kouzelníka Kytíčku asi viděl, pokud to byl tedy on, takže bych tady nerad kazil nějaké překvapení,“ prohlásil Marek trochu tajuplně.

To už byli téměř u břehu a kormidelník změnil téma a začal klukům vysvětlovat, jak se s takovou lodí přistává, a pak je poslal upevnit na její bok jakési měkké vaky, aby se loď při přiřazení k molu nepoškrábala.

Albert si při této činnosti uvědomil, že i když se zdálo, že je kormidelník přístupný jejich otázkám, ve skutečnosti jim odpovídal jen na to, na co chtěl. Doposud neměli ani tušení, co budou v Kvítkově dělat, jaký kouzelník Kytíčka je nebo zda umí nějaká skutečná kouzla.